

P. dr. Johannes Römelt C.Ss.R.

Preek voor de provinciedag van redemptoristen en leken

Jugend-Kloster Kirchhellen (D), 17 maart 2012

1. De emeritus-bisschop van Limburg a.d. Lahn, Kamphaus vertelde op een ontmoetingsdag met pastores van zijn bisdom het volgende verhaal:

Naar de heer K. kwam een pastoor met een belangrijke pastorale vraag. Ze zaten aan de tafel, praatten en aten samen.

Na een tijdje zei de heer K. tegen de pastoor: “Je zit slecht, eet en drinkt ongezond, je ademt niet vrij, je praat benepen.”

De pastoor werd opgewonden: ‘Ik wilde niets over mijzelf weten, maar over de inhoud waarover ik gesproken heb. “-

“Dat heeft geen inhoud,” zei de heer K., ‘ik zie je stuntelig lopen, en het is niet een doel dat je, terwijl ik je zie gaan, bereikt. Je spreekt somber, en tijdens het spreken schep je geen licht. Jouw houding ziende, ben ik niet geïnteresseerd in jouw doel.”

Dit is onmiskenbaar de taal van Bertolt Brecht, waarvan zich bisschop Kamphaus bedient. Eén van de ‘kalenderverhalen’ van Brecht, die de bisschop op de situatie van zijn pastoor toepast.

Kort samengevat: Als iemand me echt iets te zeggen heeft, iets interessants of goeds of belangrijks, dan zou je – meer nog: dan moet je dat ook aan zijn levenswijze kunnen zien. En dat zeer concreet: aan het zitten, lopen, eten en drinken, aan de vrije adem, de wijze van spreken. Aan zijn houding.

2. Als christen leven houdt zoiets van een levenskunst in. En we vieren de heiligen van ons geloof, omdat in hun leven deze levenskunst voor veel mensen op een bijzondere manier ervaarbaar werd. Bijzonder dichtbij, bijzonder overtuigend.

Vandaag vieren we de H. Clemens Maria Hofbauer. In het gebed van vandaag hebben we gebeden: “God, u hebt door de H. Clemens de rijkdom van uw beminnelijkheid en goedheid laten verkondigen.”

Meteen stel ik me voor, hoe Clemens in Wenen onderweg was en behoeftigen ondersteund heeft; te voet door de straten met een brood en nog wat meer in de zak (zodat er ook iets op het brood ligt). Hoe hij een open oor voor studenten had – en ook voor zusters en de intellectuelen van de ‘Romantikerkreis’. Zoals in het gebed over de rijkdom van de beminnelijkheid van God gesproken wordt, zo moet Clemens die beminnelijkheid zelf in zijn manier van benaderen van mensen hebben ingebouwd.

En dan gebeurt het: “Jouw houding bekijkend, interesseert me jouw doel. Interesseert het me, van waaruit je leeft en waartoe je leeft. ”

3. Als een christen te leven, houdt zo iets als een eigen levenskunst in.

Rechte houding, vrije adem, duidelijke taal, positieve uitstraling. Dat moet immers allemaal bij elkaar passen. Daar kan ik goed en graag Franz Kamphaus volgen en met hem Bertolt Brecht. En in deze betekenis het voorbeeld van de H. Clemens.

En dan wordt ik toch achterdochtig. We kunnen ons het beeld ook te mooi schilderen. En de vele beelden van mooie succesvolle welgestelden worden ons vaak genoeg gepresenteerd. Ook zij met een rechte houding, vrije ademhaling en duidelijke taal (daarop maken sommige voetbalsterren in televisieinterviews een uitzondering), een positieve uitstraling. Overall positieve uitstraling. Dit is soms te mooi om waar te zijn. Daar moet toch nog meer aan de hand zijn.

De vraag die ik hierbij stellen wil, als ik dit beeld van de mooie succesvolle welgestelden voor ogen heb, is: Hoe zit het met onze pijnen? Met onze zorgen? Met onze kwetsuren? Ze zijn toch niet bijzonder mooi, die laten ons kortademig worden, gespannen zitten en soms gebukt gaan. Dat hoort er toch ook allemaal bij! Bij de heer K. en zijn pastor. Bij ons, bij ons leven.

Gisteren heb ik een gezin mogen begeleiden op de begrafenis van hun zoon. David, een kind van vier maanden. Geboren met het syndroom van Down en een extra hartafwijking. Een hartoperatie heeft hij overleefd, maar de hartafwijking kon niet verholpen worden. En zo stierf hij vredig in de armen van zijn moeder.

Ze hebben van hem verteld. Hoe dapper hij was. En hoe ze hem verzorgd hebben. Hoe ze er dag en nacht voor hem waren. Alles was moeilijker en omslachtiger dan bij hun andere twee kinderen. Bij de doop hebben ze hem de naam David gegeven, omdat het duidelijk was dat hij een vechter zou moeten zijn. En zijn vijfjarige broertje heeft voor hem ten afscheid een leeuw getekend. Daarmee kan hij nu in de hemel spelen.

Dit is een kernvraag voor ons als christenen: Hoe lukt het ons met onze pijn en onze kwetsuren naar de mensen toegekeerd te leven, rechtop te lopen, duidelijk en liefdevol te spreken? Beide horen erbij.

Of – met de woorden van het Evangelie gesproken: Hoe is het mogelijk om als schapen onder de wolven te gaan en over vrede te praten? Hoe is het mogelijk om gastvrijheid te aanvaarden, om naar de zieken te gaan en hen te zeggen: “Het koninkrijk van God is nabij”?

4. Van de Conferentie van de redemptoristen in Europa is onlangs een korte tekst aangenomen, waarin onze pastorale prioriteiten worden geformuleerd. In een deel van deze verklaring wordt ook verwezen naar hoofdlijnen van het goede nieuws, die in onze context, dus hier in Europa, bijzonder van belang zijn. En die zijn – geheel in de zin van wat er hiervoor gezegd is – tegelijk houdingen van diegenen die over het goede nieuws spreken. De houding van een christelijke manier van leven.

Vier van zulke basislijnen worden genoemd:

- Leven met een gezond gevoel van eigenwaarde. Het feit dat we Jezus Christus ontmoet en hem voor ons ontdekt hebben, is fantastisch en het maakt ons leven rijk. Dat mag men ook aan ons merken.
- Als christen te leven betekent een bewuste en vrije keuze, een beslissing. Geïnformeerd en persoonlijk bewust. Dit is een zeer oprechte levenshouding.
- Speciaal voor ons redemptoristen is de kerntaak: bijdragen aan heelmaking. In welke situatie we ook maar staan, het is onze opdracht bij te dragen aan het heil van mensen en genezing van relaties en structuren.
- Als iemand het op zich neemt om als christen te leven, dan komt er een dynamiek op gang die nieuwe wegen opent. Die in staat stelt tot gesprek en tot gesprek bereid maakt. Die gedragen wordt door een grote hoop.

Dat zijn vier hoofdlijnen die ik in mijn eigen woorden heb samengevat. U kunt de volledige tekst van de pastorale prioriteiten in de volgende editie van St. Clemens Info lezen.

Vier hoofdlijnen van de christelijke levenskunst. Opdat het ons lukt in onze wereld te zeggen: het koninkrijk van God is nabij! Opdat het ons lukt met onze pijn en onze kwetsuren naar mensen toegekeerd te leven., rechtop te gaan en duidelijk en liefdevol te spreken.